

Norsvin Sa

Hamar

Landbruksdirektoratet

Referansenummer 19/63842.

Høring - Forslag til endringer i Omsetningsrådets regelverk

Norsvin ønsker å spille inn 3 forhold i høringen der man ser på endringer av omsetningsrådets regelverk. Norsvin ønsker også å belyse 2 mulige forslag til produksjonsregulerende tiltak. Forslagene har sannsynligvis liten påvirkning på selve regelverket men berører flere av de underliggende momenter.

Det ene forholdet er ikke direkte omhandlet i høringen men som etter Norsvin sin mening bør vektlegges i nye regler.

Forhold nr. 1 Oppfatningen om at man først skal sette ned prisen på en vare før det skal være mulig å få midler fra omsetningsfondet er slik vi ser det ikke aktuelt lenger og bør ikke være et krav for å bruke midler til godkjente tiltak. Norsvin ser heller ikke at det står omtalt i regelverket at det SKAL være slik men at pris kan være et av virkemidlene.

Å sette en lavere pris til bonden har vist seg å ikke fungere da man i stor grad må holde på også i perioder med lave priser for om mulig å få bedre priser senere og det kan se ut som det tvert imot er slik at produsentene må øke sin produksjon i slike perioder for å få inn nok inntekt på bruket og ordningen kan da virke imot sin hensikt. Dette så vi tydelig sist gang markedsregulator oppfordret til «svinedugnad» med 5% reduksjon. Der mange bønder solidarisk støtte opp om dugnaden var det også noen som økte sin produksjon.

En slik opprigging av produksjon kan også skape utfordringer for dyrevelferden da man kanskje i større grad fyller fjøset maksimalt. Våre vurderinger er at med dagens investeringskostnader vil ikke en reduksjon i pris føre til at flertallet vil redusere sin produksjon eller velge å slutte, men at det er andre forhold enn pris som bestemmer dette. Det man ser i tillegg er at et lavere pris til bonden i liten grad reflekteres i lavere pris i butikk.

Norsvin ber derfor om at det presiseres i **regelverket** at man kan bruke midler fra omsetningsfondet uten at man forut har senket prisen til bonden eller i det minste at dette kan praktiseres av rådet.

Forhold nr. 2 som Norsvin ønsker å berøre er det mulige forslaget om to-delt omsetningsavgift.

Norsvin er i utgangspunktet positiv til nye tiltak som kan virke produksjonsdempende. Men ser at dette forslaget krever betydelig gjennomarbeiding for å kunne virke hensiktsmessig.

I svinebransjen svinger det svært fort og det er derfor svært vanskelig å forutsi i hvilken grad det er overproduksjon på det tidspunkt man kommer i produksjon. Bygge og planleggingstiden kan fort være på 2 år og en slik ordning vil gi usikkerhet for de som ønsker å starte og man kan komme til å begrense satsing i en periode der man i ettertid ser at man kunne ha behov for satsingen allikevel. For å iverksette et slik forslag må man legge gode og forutsigbare kriterier til grunn for ordningen.

Man må blant annet vurdere forhold rundt saneringer, generasjonsskifter, endring av produksjon hos eksisterende produsenter, lengde og opphevelse av slik forhøyet omsetningsavgift.

Forhold nr.3 som Norsvin vil berøre er muligheten til å forlenge saneringsperioden for de som skal sanere i perioder der det er overproduksjon.

Dette mener Norsvin er en meget god løsning som vil gi ønsket effekt på reduksjon i produksjon, gi en bedre situasjon for den som skal sanere til å utbedre flere tiltak og enda større motivasjon til å sanere mot uønsket smitte eller sykdommer som det ikke er offentlige ordninger for å dekke. En slik sanering kan være sanering til SPF eller andre situasjoner der man ønsker å fjerne en sykdom eller smitte i en besetning. Lengre tomtid kan også være med å sikre suksess for saneringen.

Norsvin støtter derfor dette innspillet, vi ser at det omtales at det kanskje ikke vil kreve endringer i regelverket og vi ønsker derfor at et en slik mulighet benyttes.

Forslag 1 produksjonsregulerende tiltak. Avtaleordning på smågrissalg – toprissystem på smågrisprisen.

Et av dagens tiltak markedsregulator gjennomfører der hensikten er å virke produksjonsregulerende er regulering av smågrispris. Smågrisprisen er den som skal fordele økonomien mellom slaktegris- og smågrisprodusenten. Å fastsette riktig smågrispris basert på hva man tror er prisbildet og markedsutsiktene fire måneder frem i tid er ingen enkel sak. Som nevnt tidligere i brevet tror vi ikke at dagens måte å gjennomføre prisreduksjon både på smågrispris og utbetalingspris på slakt ikke gir ønsket effekt med at det skal virke produksjonsdempende. Der en andel av produsenter reduserer sin produksjon øker andre.

Forslaget vi mener kan ha en ønsket effekt er et toprissystem på smågrisprisen. Noteringsprisen på smågris blir altså delt i 2. En del som er noteringspris og en del som er et markedstillegg. Dette lar seg enklest forklare over et eksempel: Si at

smågrisprisen ved en markedsbalanse er fastsatt til 800 kr. Da ved en 2 delt smågrispris kan eksempelvis noteringsprisen settes til 500 kr og markedstillegget på 300 kr. I en markedsbalanse får smågrisprodusenten betalt 800 kr for all smågris som blir solgt.

Men så blir det prognosert en annen markedssituasjon og det er et ønske om at produksjonen må reduseres med 5%. En typisk smågrisprodusent som da historisk har levert 4 000 smågris de siste 2 år vil da få beskjed fra sitt slakteri at det optimale antallet er 3800 stk. Markedstillegget på 300 kr vil da være for all gris mellom 1- 3800 og 0 kr for alt over 3800. Helt valgfritt kan smågrisprodusenten velge å sikte seg mot å nå riktig antall eller om å fortsette som før, men da gå med tap.

Norsvin ser også for seg andre tiltak der man i større grad får oversikt over antall smågris som kommer til salg på et mye tidligere tidspunkt ved at produsentene prognoserer sine leveranser overfor slakteriene for en lengre tidsperiode. Slakteriene vil da mye tidligere se behovet for slaktegris plasser og hvor mye kjøtt som kommer inn samt at man da kan iverksette tiltak tidlig. Ingris eller tilsvarende kan være et verktøy for å gi slik oversikt.

Dette forslaget er ikke gjennomarbeidet men ment som et innspill som man kan jobbe videre med og bør forankres da alle parter bør være en del av ordningen.

Forslag 2. Produksjonsregulering ved kompensasjon for reduserte slaktevekter.

Forslag om å bruke omsetningsmidler for kompensasjon for reduserte slaktevekter er et godt kjent virkemiddel som ble brukt i tidligere overskuddssituasjoner som i 2013 og i 2014. En slik kompensasjon vil være en bedre bruk av omsetningsmidler enn kostnaden ved innfrysning av svinekjøtt. Nå som bruk av omsetningsmidler til eksport har falt bort har vi mindre avsetningsmuligheter på fryst svinekjøtt.

Norsvin ser at behovet for finregulering gjennom sesong blir større og ordningen med vektkompensasjon kan være et tiltak for å finjustere produksjonen. Rent administrativt kan det hende at kompensasjonen skal gis direkte til slakteriene men det er trolig nødvendig at de produsentene som deltar også på en eller annen måte premieres for å få dem til å bli med og at man ikke får ulemper for de slakterier eller produsenter som deltar.

Dette forslaget er heller ikke gjennomarbeidet men en videreføring av tiltak i 2013-14 som vi mener vi er aktuelt.

Med Hilsen

Norsvin SA

Tor Henrik Jule/s

Styreleder